

कौशिक विवाह मन्त्राः

१०.१.६. सत्येनोत्तमिता भूमिः सूर्येणोत्तमिता द्यौः ।

ऋतेनादित्यास्तिष्ठन्ति दिवि सोमो अधि श्रितः ॥

सोमेनादित्या बलिनः सोमेन पृथिवी मही ।

अथो नक्षत्राणामेषामुपस्थे सोम आहितः ॥

सोमं मन्यते पपिवान् यत् संपिषत्योषधिम् ।

सोमं यं ब्रह्मणो विदुर्न तस्याश्नाति पार्थिवः ॥

यत् त्वा सोम प्रपिबन्ति तत आ प्यायसे पुनः ।

वायुः सोमस्य रक्षिता समानां मास आकृतिः ॥

आच्छद्विधानैर्गुपितो बार्हतैः सोम रक्षितः ।

ग्राव्णामिच्छृण्वन् तिष्ठसि न ते अश्नाति पार्थिवः ॥

चित्तिरा उपबर्हणं चक्षुरा अभ्यञ्जनम् ।

द्योर्भूमिः कोश आसीद् यदयात् सूर्या पतिम् ॥

रैभ्यासीदनुदेयी नारशंसी न्योचनी ।

सूर्याया भद्रमिद् वासो गाथयैति परिष्कृता ॥

स्तोमा आसन् प्रतिधयः कुरीरं छन्द ओपशः ।

सूर्याया अश्विना वराग्निरासित् पुरोगवः ॥

सोमो वधुभरदश्विनास्तामुभा वरा ।

सूर्या यत् पत्ये शंसन्तीं मनसा सविताददात् ॥

मनो अस्या अन आसीद् घोरासीदुत च्छदिः ।

शुक्रावनड्वाहावास्तां यदायात् सूर्या पतिम् ॥

ऋक्सामाभ्यामभिहितौ गावौ ते सामनावैताम् ।

श्रोत्रे ते चक्रे आस्तां दिवि पन्थाश्चराचरः ॥

शुची ते चक्रे यात्या व्यानो अक्ष आहतः ।

अनो मनस्मयं सूर्यारोहत् प्रयती पतिम् ॥

सूर्याया वहतुः प्रागात् सविता यमवासृजत् ।

मघासु हन्यन्ते गावः फल्गुणिषु व्यु ह्यते ॥

यदश्विना पृच्छमानावयातं त्रिचक्रेण वहतुं सूर्यायाः ।

- क्वैकं चक्रं वामासीत् क्व देष्टाय तस्थथुः ॥
 यदयातं शुभस्पती वरेयं सूर्यामुप ।
 विश्वे देवा अनु तद् वामजानन् पुत्रः पितरवृणाति पुषा ॥
 द्वे ते चक्रे सूर्ये ब्रह्माण ऋतुथा विदुः ।
 अथैकं चक्रं यद् गृहा तदद्धातय इद् विदुः ॥
 पूर्वापरं चरतो माययैतौ शिशू क्रीडन्तौ परि यातोऽर्णवम् ।
 विश्वान्यो भुवना विचष्ट ऋतूरन्यो विदधज्जायसे नवः ॥
 भागं देवेभ्यो वि दधास्यायन् प्र चन्द्रमस्तिरसे दीर्घमायुः ॥
 १०.१.७. आ नो अग्ने सुमतिं सम्भलो गमेदिमां कुमारि सह नो भगेन ।
 जुष्टा वरेषु समनेषु वल्गुरोषं पत्या सौभगमस्त्वस्यै ॥
 १०.१.८. युवं भगं सं भरतं समृद्धमृतं वदन्तावृतोद्येषु ।
 १०.१.९. ब्रह्मणस्पते पतिमस्यै रोचय चारु संभलो वदतु वाचमेतम् ॥
 १०.१.१२. अनृक्षरा ऋजवः सन्तु पन्थानो येभिः सखायो यन्ति नो वरेयम् ।
 सं भगेना समर्यम्णा सं धाता सृजतु वर्चसा ॥
 १०.१.१४. यो अनिध्मो दीदयदप्स्वऽन्तर्यं विप्रास ईडते अध्वरेषु ।
 अपां नपान्मधुमतीरिपो दा याभिरिन्द्रो वावृधे वीर्या वान् ॥
 १०.१.१५. इदमहं रुशन्तं ग्राभं तनूदूषिमपोहामि ।
 १०.१.१६. यो भद्रो रोचनस्तमुदचामि ॥
 १०.१.१७. आस्यै ब्राह्मणाः स्नपनीर्हन्त्ववीरघ्नीरुदजन्त्वापः ।
 अर्यम्णो अग्निं पर्येतु पूषन् प्रतिक्षन्ते श्वशुरो देवरश्च ॥
 १०.१.२३. प्र त्वा मुञ्चामि वरुणस्य पाशाद् येन त्वाबध्नात् सविता सुशेवाः ।
 ऋतस्य योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं ते अस्तु सहसंभलायै ॥
 १०.१.२४. उशती कन्यला इमाः पितृलोकात् पति यतीः ।
 अव दीक्षामसृजत स्वाहा ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 वर्चो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 तेजो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।

भगो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
यशो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
पयो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
रसो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥

- १०.१.२६. यदासन्ध्यामुपधाने यद् वोपासने कृतम् ।
विवाहे कृत्यां यां चक्रुरास्ताने तां नि दध्मसि ॥
- १०.१.२७. यच्च वर्चो अक्षेषु सुरायां च यदाहितम् ।
यद् गाष्वश्विना वर्चस्तेनेमां वर्चसावतम् ॥
यथा सिन्धुर्नदीनां साम्राज्यं सुषुवे वृषा ।
एवा त्वं साम्राज्येधि पत्युरस्तं परेत्य ॥
- १०.२.१. यद् दुष्कृतं यच्छमलं विवाहे वहतौ च यत् ।
तत् सम्भलस्य कम्बले मृज्महे दुरितं वयम् ॥
सम्भले मलं सादयित्वा कम्बले दुरितं वयम् ।
अभूम यज्ञियाः शुद्धाः प्र ण आयूषि तारिषत् ॥
- १०.२.४. या अकृन्तन्नवयन् याश्च तत्रिरे या देवीरन्तां अभितोऽददन्त ।
तास्त्वा जरसे सव्ययन्त्वायुष्मतीदं परिधत्स्व वासः ॥
त्वष्टा वासो व्यदधाच्छुभे कं बृहस्पतेः प्रशिषा कविनाम् ।
तेनेमां नारीं सविता भगश्च सूर्यामिव परि धतां प्रजया ॥
- १०.२.५. कृत्रिमः कण्टकः शतदन् य एषः ।
अपास्याः केश्यं मलमप शीर्षण्यं लिखात् ॥
- १०.२.७. आशासाना सौमनसं प्रजां सौभाग्यं रयिम् ।
पत्युरनुव्रता भूत्वा सं नह्यस्वामृताय कम् ॥
सं त्वा नह्यामि पयसा पृथिव्याः सं त्वा नह्यामि पयसौषधीनाम् ।
सं त्वा नह्यामि प्रजया धनेन सह संनद्धा सुनुहि वाजमेमम् ॥
- १०.२.८. इयं वीरुन्मधुजाता मधुना त्वा खनामसि ।
मधोरधि प्रजातासि सा नो मधुमतस्कृधि ॥

- १०.२.१०. भगस्त्वेतो नयतु हतगृह्याश्विना त्वा प्र वहतां रथेन ।
 गृहान् गच्छ गृहपत्नी यथासो वशिनी त्वं विदथमा वदासि ॥
- १०.२.१२. शं ते हिरण्यं शमु सन्त्वापः शं मेथिर्भवतु शं युगस्य तर्द्ध ।
 शं त आपः शतपवित्रा भवन्तु शमु पत्या तहन्वं सं स्पृशस्व ॥
 खे रथस्य खेऽनसः खे युगस्य शतक्रतो ।
 अपालमिन्द्र त्रिष्पूत्व्यकृणोः सूर्यत्वचम् ॥
- १०.२.१४. अङ्गादङ्गाद् वयमस्या अप यक्ष्मं नि दध्मसि ।
 तन्मा प्रापत् पृथिवीं मोत देवान् दिवं मा प्रापदुर्वऽन्तरिक्षम् ।
 अपो मा प्रापन्मलमेतदग्ने यमं मा प्रापत् पितृंश्च सर्वान् ॥
- १०.२.१५. स्योनं ध्रुवं प्रजायै धारयामि तेऽश्मानं देव्याः पृथिव्या उपस्थे ।
 तमातिष्ठानुमाद्या सुवर्चा दीर्घं त आयुः सविता कृणोतु ॥
- १०.२.१७. इयं नार्युपब्रूते पूल्यान्यावपन्तिका ।
 दीर्घायुरस्तु मे पतिर्जीवाति शरदः शतम् ॥
- १०.२.१९. येनाग्निरस्या भूम्या हस्तं जग्राह दक्षिणम् ।
 तेन गृह्णामि ते हस्तं मा व्यथिष्ठा मया सह प्रजया च धनेन च ॥
 देवस्ते सविता हस्तं गृह्णातु सोमो राजा सुप्रजसं कृणोतु ।
 अग्निः सुभगां जातवेदाः पत्ये पत्नी जरदिष्टं कृणोतु ॥
 गृभ्णामि ते सौभगत्वाय हस्तं मया पत्या जरदष्टिर्यथासः ।
 भगो अर्यमा सविता पुरंधिर्मह्यं त्वादुर्गार्हपत्याय देवाः ॥
 भगस्ते हस्तमग्रहीत् सविता हस्तमग्रहीत् ।
 पत्नी त्वमसि धर्मणाहं गृहपतिस्तव ॥
 ममेयमस्तु पोष्या मह्यं त्वादाद् बृहस्पतिः ।
 मया पत्या प्रजावति सं जीव शरदः शतम् ॥
- १०.२.२०. अर्यम्णो अग्निं पर्येतु पूषन् प्रतिक्षन्ते श्वशुरो देवरश्च ॥
- १०.२.२१. सप्तमर्यादाः कवयस्ततक्षुस्तासामिदेकामभ्यं हुरो गात् ।
 आयोर्हं स्कम्भ उपमस्य नीडे पथां विसर्गे धरुणेषु तस्थौ ॥
- १६.२.२३. इषे त्वा सुमङ्गलि प्रजावति सुसीम ।
- १०.२.२४. ऊर्जे त्वा रायस्पोषाय त्वा सौभाग्याय त्वा साम्राज्याय त्वा संपदे त्वा जीवातवे
 त्वा सुमङ्गलि प्रजावति सुसीम इति सप्तमं सखा सप्तपदी भव ॥

- १०.२.२५. आ रोहरुमुप धस्त्व हस्तं परि षजस्व जायां सुमनस्यमानः ।
 प्रजां कृण्वामिह मोदमानौ दीर्घं वामायुः सविता कृणोतु ॥
 भगस्ततक्ष चतुरः पादान् भगस्ततक्ष चत्वार्युष्पलानि ।
 त्वष्टा पिपेष मध्यतोऽनु वर्धन्त्सा नो अस्तु स्मङ्गली ॥
- १०.२.२८. अहं वि ष्यामि मयि रूपमस्या वेददित् पश्यन् मनसः कुलायम् ।
 न स्तेयमग्नि मनसोदमुच्ये स्वयं श्रथ्नानो वरुणस्य पाशान् ॥
 प्र त्वा मुञ्चामि वरुणस्य पाशाद् येन त्वाबध्नात् सविता सुशेवाः ।
 उरुं लोकं सुगमत्र पन्थां कृणोमि तुभ्यं सहपत्न्यै वधु ॥
- १०.२.३१. बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 वर्चो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 तेजो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 भगो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 यशो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 पयो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
 बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अघारयन् ।
 रसो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥
- १०.२.३२. उद्यच्छध्वमप रक्षो हनाथेमां नारी सुकृते दधात ।
 धाता विपश्चित् पतिमस्यै विवेद भगो राजा पुर एतु प्रजानन् ॥
 भगस्ततक्ष चतुरः पादान् भगस्ततक्ष चत्वार्युष्पलानि ।
 त्वष्टा पिपेष मध्यतोऽनु वर्धन्त्सा नो अस्तु स्मङ्गली ॥
 अभातृघ्नीं वरुणापशघ्नीं बृहस्पतये ।
 इन्द्रापतिघ्नीं पुत्रिणीमास्मभ्यं सवितर्वह ॥
- १०.२.३३. प्रति तिष्ठ विराडसि विष्णुरिवेह सरस्वति ।
 सिनीवालि प्र जायतां भगस्य सुमतावसत् ॥
- १०.३.१. सुकिंशुकं वहतुं विश्वरूपं हिरण्यवर्णं सुवृतं सुचक्रम् ।

- आरोह सूर्ये अमृतस्य लोकं स्योनं पतिभ्यो वहतुं कृणु त्वम् ॥
 रुक्मप्रस्तरणं वह्यं विश्वा रूपाणि बिभ्रतम् ।
 आरोहत् सूर्या सावित्री बृहते सौभगाय कम् ॥
- १०.३.२. एमं पन्थामरुक्षाम सुगं स्वस्तिवाहनम् ।
 यस्मिन् वीरो न रिष्यत्यन्येषां विन्दते वसु ॥
 ब्रह्मापरं युज्यतां ब्रह्म पूर्वं ब्रह्मान्ततो मध्यतो ब्रह्म सर्वतः ।
 अनाव्याधां देवपुरां प्रपद्य शिवा स्योना पतिलोके विराज ॥
- १०.३.३. मा विदन् परिपन्थिनो य आसीदन्ति दम्पती ।
 सुगन दुर्गमतीताहमप द्रान्त्वरातयः ॥
 अनृक्षरा ऋजवः सन्तु पन्था येभिः सखायो यन्ति नो वरेयम् ।
 सं भगेन समर्यम्णा सं धाता सृजसु वर्चसा ॥
- १०.३.४. येदं पूर्वागन् रशनायमाना प्रजामस्यै द्रविणं चेह दत्त्वा ।
 तां वहत्वगतस्यानु पन्थां विराडियं सुप्रजा अत्यजैषीत् ॥
- १०.३.५. सूर्यायै देवेभ्यो मित्राय वरुणाय च ।
 ये भूतस्य प्रचेतसस्तेभ्य इदमकरं नमः ॥
- १०.३.७. य ऋते चिदभिन्निषः पुरा जत्रुभ्य आतृदः ।
 संधाता संधिं मघवा पुरुवसुर्निष्कर्ता विद्वतं पुनः ॥
- १०.३.८. सा मन्दसाना मनसा शिवेन रयिं धेहि सर्ववीरं वचस्यम् ।
 सुगं तीर्थं सुप्रपाणं शुभस्पती स्थाणुं पथिष्ठमप दुर्मतिं हतम् ॥
- १०.३.९. इदं सु मे नरः शृणुत ययाशिषा दम्पती वाममश्रुतः ।
 ये गन्धर्वा अप्सरसश्च देवीरेषु वानस्पत्येषु येऽधेहि तस्थुः ।
 स्योनास्ते अस्यै वध्वै भवन्तु मा हिम्सिषुर्वहतुमुद्यमानम् ॥
- १०.३.१०. सुमङ्गली प्रतरणी गृहाणां सुशेवा पत्ये श्वशुराय शंभूः ।
 स्योना श्वश्र्वै प्र गृहान् वेशेमान् ॥
- १०.३.११. या ओषधयो या नद्यो यानि क्षेत्राणि या वना ।
 तास्त्वा वधु प्रजावतीं पत्ये रक्षन्तु रक्षसः ॥
- १०.३.१२. ये पितरो वधूदर्शा इमं वहतुमागमन् ।
 ते अस्यै वध्वै संपत्यै प्रजावच्छर्म यच्छन्तु ॥
- १०.३.१३. प्र बुध्यस्व सुबुधा बुध्यमाना दीर्घायुत्वाय शतशारदाय ।

- गृहान् गच्छ गृहपत्नी यथासौ दीर्घं त आयुः सविता कृणोतु ॥
 १०.३.१४. सं काशयामि वहतुं ब्रह्मणा गृहैरघोरेण चक्षुषा मित्रियेण ।
 पर्याणद्धं विश्वरूपं यदास्ति स्योनं पतिभ्यः सविता तत् कृणोतु ॥
 १०.३.१६. उद्व ऊर्मिः शम्या हन्त्वापो योक्त्राणि मुञ्चत ।
 मादुष्कृतौ व्ये नसावघ्न्यावशुनमारताम् ॥
 १०.३.१७. स्योनं ध्रुवं प्रजायै धारयामि तेऽश्मानं देव्याः पृथिव्या उपस्थे ।
 तमातिष्ठानुमाद्या सुवर्चा दीर्घं त आयुः सविता कृणोतु ॥
 १०.३.१९. तमातिष्ठानुमाद्या सुवर्चा दीर्घं त आयुः सविता कृणोतु ॥
 १०.३.२०. सुमङ्गली प्रतरणी गृहाणां सुशेवा पत्ये श्वशुराय शंभूः ।
 स्योना श्वश्रुवै प्र गृहान् वेशेमान् ॥
 इह प्रियं प्रजायै ते समृध्यतामस्मिन् गृहे गार्हपत्याय जागृहि ।
 एना पत्या तन्वं सं स्पृशस्वाथ जिर्विर्विदथमा वदासि ॥
 मा हिंसिष्टं कुमार्यं स्थूणे देवकृते पथि ।
 शालाया देव्या द्वारं स्योनं कृण्मो वधूपथम् ॥
 ब्रह्मापरं युज्यतां ब्रह्म पूर्वं ब्रह्मान्ततो मध्यतो ब्रह्म सर्वतः ।
 अनाव्याधां देवपुरां प्रपद्य शिवा स्योना पतिलोके विराज ॥
 १०.३.२२. अघोरचक्षुरपतिघ्नी स्योना शग्मा सुशेवा सुयमा गृहेभ्यः ।
 वीरसूदेवकामा सं त्वयैधिषीमहि सुमनस्यमाना ॥
 अदेवघ्न्यपतिघ्नीहैधि शिवा पशुभ्यः सुयमा सुवर्चाः ।
 प्रजावती वीरसूर्देवकामा स्योनेममग्निं गार्हपत्यं सपर्य ॥
 १०.३.२३. यदा गार्हपत्यमसपर्येत् पूर्वमग्निं वधूरियम् ।
 अथा सरस्वत्यै नारि पितृभ्यश्च नमस्कुरु ॥
 सूर्यायै देवेभ्यो मित्राय वरुणाय च ।
 ये भूतस्य प्रचेतसस्तेभ्य इदमकरं नमः ॥
 १०.४.१. शर्म वर्मेतदा हरास्यै नार्या उपस्तरे ।
 सिनीवालि प्र जायतां भगस्य सुमतावसत् ॥
 १०.४.२. चर्म चोपस्तृणीथन ॥
 १०.४.३. यं बल्बजं न्यस्यथ चर्म चोपस्तृणीथन ।
 तदा रोहतु सुप्रजा या कन्या विन्दते पतिम् ॥

- १०.४.४. उप स्तृणीहि बलबजमधि चर्मणि रोहिते ।
तत्रोपविश्य सुप्रजा इममग्निं सपर्यतु ॥
- १०.४.५. तदा रोहतु सुप्रजा या कन्या विन्दते पतिम् ॥
- १०.४.६. तत्रोपविश्य सुप्रजा इममग्निं सपर्यतु ॥
- १०.४.८. सुज्यैष्ठ्यो भवत् पुत्रस्त एषः ॥
- १०.४.९. वि तिष्ठन्तां मातुरस्य उपस्थान्नारूपाः पशवो जायमानाः ।
सुमङ्गल्युप सीदेममग्निं संपत्नी प्रति भूषेह देवान् ॥
- १०.४.१०. तेन भूतेन हविषायमा प्यायतां पुनः ।
जायां यामस्मा आवाक्षुस्तां रसेनाभि वर्धताम् ॥
तुभ्यमग्ने पर्यवहन् सूर्या वहतुना सह ।
स नः पतिभ्यो जायां दा अग्ने प्रजया सह ॥
पुनः पत्नीमग्निरदादायुषा सह वर्चसा ।
दीर्घायुरस्या यः पतिर्जीवाति शरदः शतम् ॥
सोमस्य जाया प्रथमं गन्धर्वस्तेऽपरः पतिः ।
तृतीयो अग्निष्टे पतिस्तुरीयस्ते मनुष्यजाः ॥
सोमो ददद् गन्धर्वाय गन्धर्वो दददग्नये ।
रयिं च पुत्रांश्चादादग्निर्मह्यमथो इमाम् ॥
आ वामगन्त्सुमतिर्वाजिनीवसू न्य श्विना हत्सु कामा अरंसत ।
अभूतं गोपा मिथुना शुभस्पती प्रिया अर्यम्णो दुर्या अशीमहि ॥
शुम्भनी द्यावापृथिवी अन्तिसुम्ने महिव्रते ।
आपः सप्त सुसुवुर्देवीस्ता नो मुञ्चन्त्वंहसः ॥
अग्नये जनविदे स्वाहा सोमाय वसुविदे स्वाहा पूष्णे जातिविदे स्वाहा इन्द्राय
सहीयसे स्वाहा ॥
आगच्छत आगतस्य नाम गृह्णाम्यायतः ।
इन्द्रस्य वृत्रघ्नो वन्वे वासवस्य शतक्रतोः ॥
सविता प्रसवानामधिपतिः स मावतु ।
अस्मिन् ब्रह्मण्यस्मिन् कर्मण्यस्यां पुरोधामस्यां प्रतिष्ठायामस्यां
चित्यामस्यामाकृत्यामस्यामाशिष्यस्यां देवहृत्यां स्वाहा ॥
- १०.४.१३. शुम्भनी द्यावापृथिवी अन्तिसुम्ने महिव्रते ।

- आपः सप्त सुसुवुर्देवीस्ता नो मुञ्चन्त्वंहसः ॥
- १०.४.१४. तेन भूतेन हविषायमा प्यायतां पुनः ।
जायां यामस्मा आवाक्षुस्तां रसेनाभि वर्धताम् ॥
- १०.४.१६. तेन भूतेन हविषायमा प्यायतां पुनः ।
जायां यामस्मा आवाक्षुस्तां रसेनाभि वर्धताम् ॥
- १०.५.१. सप्तमर्यादाः कवयस्ततक्षुस्तासामिदेकामभ्यं हुरो गात् ।
आयोर्ह स्कम्भ उपमस्य नीडे पथां विसर्गे धरुणेषु तस्थौ ॥
- १०.५.२. अक्ष्यौ नौ मधुसंकाशे अनीकं नौ समञ्जनम् ।
अन्तः कृणुष्व मां हृदि मन इन्नौ सहासति ॥
- १०.५.३. महीम् षु मातरं सुवृतानामृतस्य पत्नीमवसे हवामहे ।
तुविक्षत्रामजरन्तीमुरुचीं सुशर्माणमदिति सुप्रणीतिम् ॥
- १०.५.४. आ रोह तल्पं सुमनस्यमानिह प्रजां जनय पत्ये अस्मै ।
इन्द्राणीव सुबुधा बुध्यमाना ज्योतिरग्रा उषसः प्रति जागरसि ॥
- १०.५.५. तत्रोपविश्य सुप्रजा इममग्निं सपर्यतु ॥
- १०.५.६. देवा अग्रे न्य पद्यन्त पत्नीः समस्पृशन्त तन्व स्तनूभिः ।
सूर्येव नारि विश्वरूपा महित्वा प्रजावती पत्या सं भवेह ॥
- १०.५.७. अभित्वा मनुजातेन दधामि मम वाससा ।
यथासो मम केवलो नान्यासां कीर्तियाश्चन ॥
- १०.५.८. सं पितरावृत्त्विये सृजेथां माता पिता च रेतसो भवाथः ।
मर्य इव योषामधिरोहयैनां प्रजां कृण्वाथामिह पुष्यतं रयिम् ॥
तां पूषञ्छिवतमामेरयस्व यस्यां बीजं मनुष्या वपन्ति ।
या न ऊरू उशती विश्रयाति यस्यामुशन्तः प्रहरेम शेषः ॥
आ रोहोरुमप धत्स्व हस्तं परि ष्वजस्व जायां सुमनस्यमानः ।
प्रजां कृण्वाथामिह मोदमानौ दीर्घं वामायुः सविता कृणोतु ॥
आ वां प्रजां जनयतु प्रजापतिरहोरात्राभ्यां समनक्त्वर्थमा ।
अदुर्मङ्गली पतिलोकमा विशेमं शं नो भव द्विपदे शं चतुष्पदे ॥
- १०.५.९. इहेमाविन्द्र सं नुद चक्रवाकेव दम्पती ।
प्रजयैनौ स्वस्तकौ विश्वमायुर्व्यं श्रुताम् ॥
- १०.५.१०. इयं वीरुन्मधुजाता मधुना त्वा खनामसि ।

मधोरधि प्रजातासि सा नो मधुमतस्कृधि ॥
अमोऽहमस्मि सा त्वं सामाहमस्म्यृक् त्वं द्यौरहं पृथिवी त्वं ।
ताविह सं भवाय प्रजामा जनयावहै ॥
जनियन्ति नावग्रवः पुत्रियन्ति सुदानवः ।
अरिष्ठास् सचेवहि बृहते वाजसातये ॥

- १०.५.११. ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद् वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।
स बुध्न्या उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च वि वः ॥
रात्री माता नभः पितार्यमा ते पितामहः ।
सिलाची नाम वा असि सा देवानामसि स्वसा ॥
- १०.५.१२. स्योनाद्योनेरधि बुध्यमानौ हसामुदौ महसा मोदमानौ ।
सुगू सुपुत्रौ सुगृहौ तराथो जीवावुषसो विभाति ॥
- १०.५.१३. या अकृन्तन्नवयन् याश्च तत्रिरे या देवीरन्तां अभितोऽददन्त ।
तास्त्या जरसे सव्ययन्त्वायुष्मतीदं परिधत्स्व वासः ॥
त्वष्टा वासो व्यदधाच्छुभे कम् बृहस्पतेः प्रशिषा कवीनाम् ।
तेनेमां नारीं सविता भगश्च सूर्यामिव परि धतां प्रजया ॥
- १०.५.१४. बृहस्पतिः प्रथमः सूर्यायाः शीर्षे केशाँ अकल्पयत् ।
तेनेमामश्विना नारीं पत्ये सं शोभयामसि ॥
इदं तद्रूपं यदवस्त योषा जायां जिज्ञासे मनसा चरन्तीम् ।
तामन्वर्तिष्ये सखिभिर्नवगवैः क इमान् विद्वान् वि चर्चत पाशान् ॥
- १०.५.१६. सत्येनोत्तभिता भूमिः सूर्येणोत्तभिता द्यौः ।
ऋतेनादित्यास्तिष्ठन्ति दिवि सोमो अधि श्रितः ॥
सोमेनादित्या बलिनः सोमेन पृथिवी मही ।
अथो नक्षत्राणामेषामुपस्थे सोम आहितः ॥
- १०.५.१७. इहेदसाथ न पुरो गमाथेमं गावः प्रजया वर्धयाथ ।
शुभं यतीरुस्रियाः सोमवर्चसो विश्वे देवाः क्रन्निह वो मनांसि ॥
- १०.५.१९. इहेदसाथ न पुरो गमाथेमं गावः प्रजया वर्धयाथ ।
शुभं यतीरुस्रियाः सोमवर्चसो विश्वे देवाः क्रन्निह वो मनांसि ॥
इमं गावः प्रजया सं विशाथायं देवानां न मिनाति भागम् ।
अस्मै वः पूषा मरुतश्च सर्वे अस्मै वो धाता सविता सुवाति ॥

- १०.५.२०. परा देहि शामुल्यं ब्रह्माभ्यो वे भजा वसु ।
 कृत्यैषा पद्वती भूत्वा जाया विशते पतिम् ॥
 नीललोहितं भवति कृत्यासक्तिर्व्यं ज्यते ।
 एधन्ते अस्या ज्ञातयः पतिर्बन्धेषु बध्यते ॥
 अक्षीला तनूर्भवति रुशती पापयामुया ।
 पतिर्यद् वध्वो वाससः स्वमङ्गमभ्यूर्णुते ॥
 आशासनं विशासनमथो अधिविकर्तनम् ।
 सूर्यायाः पश्य रूपाणि तानि ब्रह्मोत शुम्भति ॥
 तृष्टमेतत् कटुकमपाष्ठवद् विषवन्नैतदत्तवे ।
 सूर्या यो ब्रह्मा वेद स इद् वाधूयमर्हति ॥
 स इत् तत् स्योनं हरति ब्रह्मा वासः सुमङ्गलम् ।
 प्रायश्चित्तिं यो अध्येति येन जाया न रिष्यति ॥
- १०.५.२१. देवैर्दत्तं मनुना साकमेतद् वाधूयं वासो वध्वश्च वस्त्रम् ।
 यो ब्रह्मणे चिकितुषे ददाति स इद् रक्षांसि तल्पानि हन्ति ॥
 यं मे दत्तो ब्रह्मभागं वधूयोर्वाधूयं वासो वध्वश्च वस्त्रम् ।
 युवं ब्रह्मणेऽनुमन्यमानौ ब्रह्मस्पते साकमिन्द्रश्च दत्तम् ॥
- १०.५.२२. अपास्मत् तम उच्छतु नीलं पिशङ्गमुत लोहितं यत् ।
 निर्दहनी या पृषातक्यऽस्मिन् तां स्थाणावध्या सजामि ॥
- १०.५.२३. यावतीः कृत्या उपवासने यावन्तो राज्ञो वरुणस्य पाशाः ।
 व्यृद्धयो या असमृद्धयो या अस्मिन् ता स्थाणावधि सादयामि ॥
- १०.५.२४. या मे प्रियतमा तनूः सा मे विभाय वाससः ।
 तस्याग्रे त्वं वनस्पते नीविं कृणुष्व मा वयं रिषाम ॥
- १०.५.२५. शुम्भनी द्यावापृथिवी अन्तिसुम्ने महिब्रते ।
 आपः सप्त सुसुवुर्देवीस्ता नो मुञ्चन्त्वंहसः ॥
- १०.५.२६. ये अन्ता यावतीः सिचो य ओतवो ये च तन्तवः ।
 वासो यत् पत्नीभिरुतं तन्नः स्योनमुप स्पृशात् ॥
- १०.५.२७. नवं वसानः सुरभिः सुवासा उदागां जीव उषसो विभातीः ।
 आण्डात् पतत्रीवामुक्षि विश्वस्मादेनस्परि ॥
- १०.५.३०. जीवं रुदन्ती वि नयन्त्यध्वरं दीर्घामनु प्रसितिं दीध्युर्नरः ।

वामं पितृभ्यो य इदं समेरिरे मयः पतिभ्यो जनयः परिष्वजे ॥
यदीमे केशिनो जना गृहे ते समनर्तिषू रोदेन कृण्वन्तोऽधम् ।
अग्निष्टवा तस्मादेनसः सविता च प्र मुञ्चताम् ॥
यदीयं दुहिता तव विकेश्यरुदद गृहे रोदेन कृण्वन्तोऽधम् ।
अग्निष्टवा तस्मादेनसः सविता च प्र मुञ्चताम् ॥
यज्जामयो यद्युवतयो गृहे ते समनर्तिषु रोदेन कृण्वन्तोऽधम् ।
अग्निष्टवा तस्मादेनसः सविता च प्र मुञ्चताम् ॥
यत् ते प्रजायां पशुषु यद्वा गृहेषु निष्ठितमघकृद्भिरघं कृतम् ।
अग्निष्टवा तस्मादेनसः सविता च प्र मुञ्चताम् ॥

१०.५.३२. ब्रह्मापरं युज्यतां ब्रह्म पूर्वं ब्रह्मान्ततो मध्यतो ब्रह्म सर्वतः ।
अनाव्याधां देवपुरां प्रपद्य शिवा स्योना पतिलोके विराज ॥